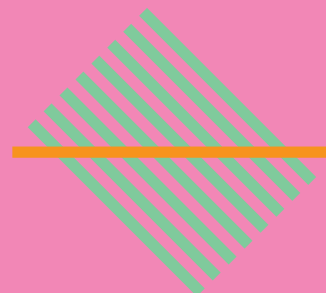
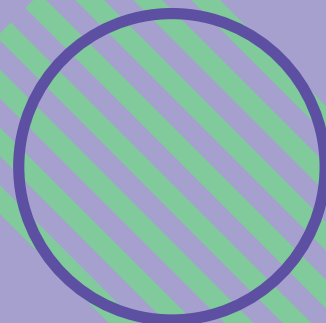
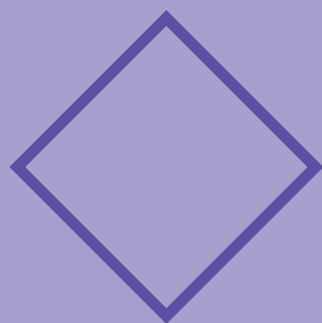

Verstuur een boodschap

Creativiteit als startpunt voor de verbinding van artistiek vermogen en technologie

Colofon

Deze activiteit is ontwikkeld in het kader van het project *Creativiteit als startpunt voor de verbinding van artistiek vermogen en technologie*. Het uitgangspunt van dit project is het samenbrengen en verbinden van kunst & cultuur en wetenschap & technologie. De ontwikkelde activiteiten dragen bij aan het artistiek vermogen, de creatieve vaardigheden, het vermogen om te reflecteren en kritisch te kijken van leerlingen op de basisschool. De activiteiten zijn ontwikkeld in samenwerking met het onderwijs en met experts op het gebied van kunst, wetenschap en technologie.

Initiatiefnemers van dit project zijn het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA), Oyfo Techniekmuseum, kunstenaar Casper de Jong en NEMO Science Museum. Dit project is (mede) mogelijk gemaakt door het Fonds voor Cultuurparticipatie. Het Fonds voor Cultuurparticipatie ondersteunt initiatieven die meedoen aan cultuur stimuleren.

FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATIE

Partners

Oyfo Techniekmuseum
Landelijk Kennisinstituut Cultuurparticipatie en Amateurkunst
Casper de Jong
NEMO Science Museum

Partnerscholen

OBS De Bogen
ExpeditieWijz
LEF Montessori Kind Centrum

Illustraties

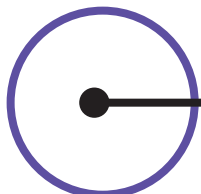
Henk Stolker

oyfo

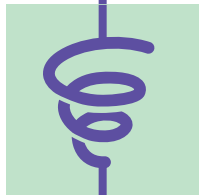
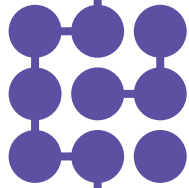
L
K C
A

CASPER
DE JONG

NE
MO

Verstuur een boodschap

Samenvatting

Deze activiteit gaat over het overbrengen van boodschappen. Eerst maken de leerlingen kennis met non-verbale communicatie door in groepjes een opdracht uit te voeren waarbij ze zelf gebaren bedenken bij verschillende woorden. Daarna geeft de leerkracht voorbeelden van andere vormen van non-verbale communicatie. Vervolgens krijgen de leerlingen de opdracht een kunstwerk te maken om een boodschap over te brengen. Deze boodschap kan van alles zijn, en mag zo kort of lang zijn als ze zelf willen. Hier experimenteren de leerlingen met hoe ze een boodschap overbrengen met materialen als satéstokjes, karton, papier enzovoort.

Doelgroep

Leerlingen in groep 7 en 8

Tijd

90 minuten

Leerdoel

Leerlingen brengen in groepjes een code over met een zelfgemaakt bouwwerk.

Opdracht

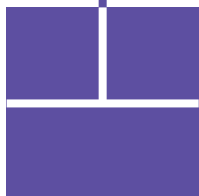
Maak een bouwwerk van verschillende materialen waarmee je een boodschap overbrengt.

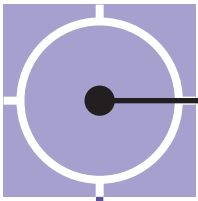
Materialen (andere materialen zijn ook mogelijk):

- Karton en/of (gekleurd) papier (denk hierbij ook aan oud papier of karton)
- Plastic bakjes, zoals lege yoghurtbakjes
- Eierdozen
- Kleurpotloden
- Garen
- Plakband, schilderstape en/of lijm
- IJslollystokjes of satéstokjes
- Splitpennen
- Paperclips
- Rietjes
- Chenille
- Elastiekjes
- Schaar
- Post-its
- Prints van het werkblad voor de startactiviteit, één per groepje

Vorbereiding

Leg de materialen en gereedschappen klaar. Verdeel de leerlingen in groepjes van twee tot vier, of bedenk een manier waarop ze zelf groepjes kunnen maken. Print het werkblad voor de startactiviteit (één exemplaar per groepje). Zet eventueel een aantal filmpjes en plaatjes van voorbeelden klaar op het digibord, zoals hierna staat in de introductie.

Verstuur een boodschap

Introductie [20 minuten]

Vertel dat de leerlingen een boodschap op elkaar gaan overbrengen. Schets de context voor deze activiteit, bijvoorbeeld zo:

‘Stel je voor, de klas is heel rustig en stil aan het werk. Je bedenkt je opeens dat je heel belangrijk nieuws hebt dat je wil delen met een klasgenoot, maar die zit aan de andere kant van het lokaal. Je mag niet door de klas lopen, dus iets in het oor fluisteren bij diegene kan niet. Tot overmaat van ramp is je telefoon ook nog leeg, waardoor je het nieuws niet stiekem snel kunt appen. Maar je kunt echt niet wachten om het nieuws te vertellen! Hoe los je dit op?’

Gebaren en code

Om leerlingen bekend te maken met het overbrengen van boodschappen zonder woorden, begin je met de startactiviteit in het werkblad. In deze activiteit verzinnen leerlingen voor bepaalde woorden zelf codes in de vorm van gebaren. Daarna proberen ze hun gebaren uit. Laat de leerlingen deze activiteit 10 minuten doen.

Bespreek dit daarna klassikaal. Vertel dat de gebaren die de leerlingen net verzonnen hebben eigenlijk een soort codes zijn, waarmee je op een andere manier iets kunt overbrengen dan met gesproken woorden. Bespreek met de leerlingen:

- Welke andere codes ken je?
- Welke manier van codes overbrengen ken je?
- Waarom zijn deze codes nuttig?

Tip

Deze vragen kun je bespreken tijdens de klassikale nabespreking:

- Wat vond je van deze activiteit? Was het leuk? Was het moeilijk of juist niet? Waarom?
- Welke gebaren waren snel duidelijk en welke gebaren werkte minder goed? Hoe komt dat?
- Waar moet je op letten bij het verzinnen van gebaren?

De opdracht [50 minuten]

Leerlingen werken in groepjes van twee tot vier leerlingen.

Vertel de leerlingen dat ze aan de slag gaan met deze opdracht: ‘Maak een bouwwerk waarmee je een boodschap kunt overbrengen op een klasgenoot aan de andere kant van de klas. Wat deze boodschap is en hoe je die overbrengt.’

Laat de materialen zien en leg zo nodig het gebruik van bepaalde gereedschappen uit. Daarna gaan de leerlingen aan de slag. Begeleid de leerlingen tijdens het maken.

Tip

Voorbeelden van codes in het dagelijks leven zijn:

- Emoticons of emoji
- Geluidsignalen, zoals alarmen
- Vlaggencodes, bijvoorbeeld op het strand
- Verkeersborden
- Lichaamstaal

Tips voor het begeleiden van de activiteit

- Observeer waar de leerlingen mee bezig zijn en of ze gefrustreerd zijn of vastzitten.
- Stel vragen om de leerlingen aan het denken te zetten over mogelijke oplossingen of om hen te helpen hun doelen of problemen te verwoorden. Stel vervolgens vragen om ze te laten inzien waar het mogelijk misgaat of om hen te stimuleren met oplossingen te komen.
- Stimuleer creativiteit, daag de leerlingen uit om out of the box te denken, bijvoorbeeld door iets aan te reiken dat ze niet verwachten.
- Stimuleer leerlingen om bij anderen te kijken voor inspiratie.
- Houd de tijd in de gaten en zeg zo nu en dan hoeveel tijd er nog resteert.
- Houd bij wat je opvalt als de leerlingen bezig zijn. Denk hierbij aan leuke, bijzondere en grappige dingen die er gebeuren, maar ook aan creatieve of slimme oplossingen van problemen. Deze observaties kun je gebruiken in de nabespreking van deze opdracht.

Afronden [20 min]

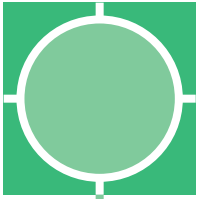
Laat de leerlingen afronden en dan stoppen, en laat hen de materialen opruimen die ze niet hebben gebruikt. Rond daarna klassikaal af, en bespreek met hen wat zij van deze opdracht vonden. Wat ging er goed, wat ging er fout en waar liepen ze tegenaan? Benadruk dat deze activiteit vooral om de ervaring en het proces van maken gaat, en niet alleen om het eindresultaat.

Ga elk groepje leerlingen langs en laat elk groepje aan de rest van de klas zien wat ze gemaakt hebben. Wat is de boodschap en hoe brengen ze die over? Begrijpt de rest van de klas die boodschap? Benadruk dat ook als het niet gelukt is om de boodschap over te brengen, de leerlingen wel andere dingen hebben geleerd, zoals samenwerken, doorzetten, nieuw materiaal of een nieuw stuk gereedschap gebruiken, plezier hebben enzovoort. Benoem deze punten voor elk groepje.

Tip

De volgende punten kun je ook nog bespreken:

- Wat ging er makkelijker dan verwacht?
- Waar was je lang mee bezig?
- Waar ben je trots op?

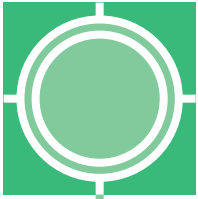

Werkblad 1 - Gebaren maken en raden

Wat moeten jullie doen?

- Jullie gaan samen gebaren afspreken voor de woorden en uitspraken die je hieronder ziet staan.
- De gebaren mag je maken met je handen en je hoofd.
- Als jullie alle gebaren bedacht hebben, spelen jullie een raadspelletje: een van jullie kiest een woord uit en maakt het gebaar dat jullie ervoor hebben bedacht. De anderen moeten raden welk woord dat is.

Goed zo	Kom hier	Stil zijn	Stop	Ja
Nee	Lekker	Warm	Koud	Geld
Honger	Vis	Dorst	Pijn	Jeuk
Slim bedacht	Vrede	Slapen	Kusje	Gevaar
Konijn	Varken	Snel	Vogel	Spin
Langzaam	Liefde	Stout	Kijk daar	Wind

Werkblad 2: Verstuur een boodschap

Welke boodschap wil jij de wereld insturen? Wil je laten zien dat je heel blij bent, of juist dat je ergens heel boos over bent? Of misschien heb je wel een nieuwtje dat je wilt delen met je beste vriend. Bedenk wat jouw boodschap is en maak iets waarmee jij die boodschap kunt overbrengen.

Wat heb je nodig?

- Schaar
- Plakband of lijm

Verder kun je van alles gebruiken, bijvoorbeeld:

- Karton en papier, bijvoorbeeld oude tijdschriften
- IJslollystokjes of satéstokjes
- Rietjes of chenille
- Paperclips en elastiekjes
- Lege kartonnen of kunststof bakjes

Extra materiaal:

- Ledlampje (1,6-2,4 volt), een knoopcelbatterij (3 volt) en stroomdraad (als je je boodschap met licht wilt laten zien)
- Micro:bit en een computer. Een micro:bit is een kleine computer. Deze heeft een schermje en twee knoppen. Op het scherm kun je pictogrammen laten zien. De micro:bit programmeer je met Scratch of MakeCode (zie <https://makecode.microbit.org/>)

Aan de slag

1. Bedenk welke boodschap je wilt versturen.
2. Bedenk hoe je die boodschap laat zien of verstuurt. Je mag je boodschap niet vertellen of je telefoon gebruiken voor het versturen.
3. Bouw, maak en verstuur je boodschap.

Tip

Welke manieren om een boodschap over te brengen ken je?

- Met geluid: bijvoorbeeld praten en zingen, maar ook de sirene van de brandweer of de sirene die elke eerste maandag van de maand om 12.00 uur te horen is.
- Met een vlag: op sommige stranden betekent een rode vlag dat de zee te gevaarlijk is om in te zwemmen en dat je daarom niet het water in mag.
- Met emoticons of emoji: welke emoticon verstuur jij als je blij bent of als je iets grappig vindt?

Veel plezier!